C/2023/100

6.10.2023.

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

o predstavljanju ažurirane verzije (2023.) višegodišnjeg provedbenog plana za uspostavu europskog okružja jedinstvenog pomorskog sučelja

(C/2023/100)

1. *Kontekst*

Uredba o europskom okružju jedinstvenog pomorskog sučelja (Uredba o EMSWe-u) ([1]) temelji se na postojećoj mreži jedinstvenih nacionalnih pomorskih sučelja (MNSW) ([2]) i njome se uspostavlja zajedničko, interoperabilno okružje za dostavu informacija kopnu za pristajanja broda u luci.

Uredbom se Komisija ovlašćuje za utvrđivanje standardiziranog skupa podataka koji obuhvaća sve obveze prijave te izradu i održavanje zajedničkih grafičkih sučelja i usluga u okviru jedinstvenih nacionalnih pomorskih sučelja. Uredba će se primjenjivati od 15. kolovoza 2025.

Člankom 19. Uredbe o EMSWe-u od Komisije se zahtijeva da donese i jednom godišnje revidira višegodišnji plan provedbe (MIP) nakon odgovarajućih savjetovanja s nacionalnim stručnjacima.

Svrha je tog plana olakšati pravodobnu provedbu Uredbe i osigurati mehanizme za kontrolu kvalitete te postupke za uvođenje, održavanje i ažuriranje zajedničkih usklađenih elemenata EMSWe-a. Prva verzija ovog dokumenta izrađena je i donesena 2021 ([3]).

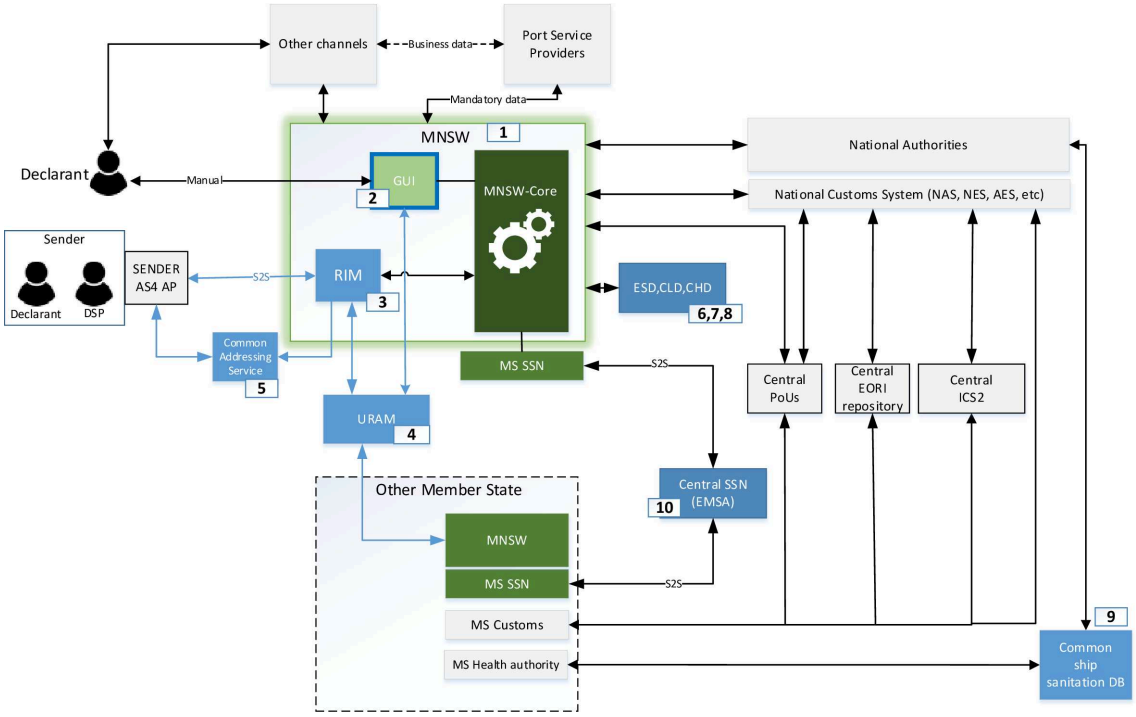
2. *IT struktura EMSWe-a*

EMSWe je decentralizirano okružje koje se temelji na mreži jedinstvenih nacionalnih pomorskih sučelja od kojih svako sadržava modul usklađenog sučelja za prijave (RIM) za komunikaciju između sustava i grafičko korisničko sučelje (GUI) za komunikaciju između korisnika i sustava.

Okružje nadopunjuju zajedničke usluge kao što su sustav za upravljanje pristupom i registrom korisnika EMSWe-a (URAM), zajedničke baze podataka i zajednička usluga adresiranja (CAS).

([1]) Uredba (EU) 2019/1239 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi europskog okružja jedinstvenog pomorskog sučelja i stavljanju izvan snage Direktive 2010/65/EU (SL L 198, 25.7.2019., str. 64.).
([2]) Članak 2. stavak 3. Uredbe (EU) 2019/1239.
([3]) Komunikacija Komisije 2021/C 299/03.

Jedinstveno nacionalno pomorsko sučelje u okviru opće strukture EMSWe-a

Na gornjoj shemi prikazana je opća struktura EMSWe-a iz perspektive države članice, uključujući interakciju MNSW-a s deklarantima, pružateljima podatkovnih usluga i sustavima nacionalnih tijela.

Popis komponenata sa shematskog prikaza:

Komponenta	Opis	Članci
1.	Jedinstveno nacionalno pomorsko sučelje (MNSW)	Članak 2. stavak 3.
2.	Grafičko korisničko sučelje (GUI)	Članak 2. stavak 9., članak 6. stavak 4.
3.	Modul usklađenog sučelja za prijave (RIM)	Članak 2. stavak 4., članak 6. stavak 1.
4.	Sustav za upravljanje pristupom i registrom korisnika EMSWe-a (URAM)	Članak 12. stavci 1., 2. i 3.
5.	Zajednička usluga adresiranja (CAS)	Članak 2. stavak 10.
6.	Baza podataka o brodovima EMSWe-a (ESD)	Članak 14.
7.	Zajednička baza podataka o lokacijama (CLD)	Članak 15.
8.	Zajednička baza podataka Hazmat (CHD)	Članak 16.
9.	Zajednička baza sanitarnih podataka broda (SSD)	Članak 17.
10.	Sustav SafeSeaNet (nacionalni i središnji sustav SSN)	Članak 8. stavak 4.

3. ***Donošenje sekundarnog zakonodavstva***

U skladu s delegiranim ovlastima dodijeljenima Uredbom o EMSWe-u Komisija je donijela **Delegiranu uredbu (EU) 2023/205** ([4]), kojom se:

— izmjenjuje Prilog EMSWe-a Uredbi, u kojem su navedene obveze prijave na temelju zakonodavstva EU-a te međunarodnog i nacionalnog zakonodavstva,

— dopunjuje EMSWe-a Uredba utvrđivanjem skupa podataka EMSWe-a, koji uključuje više od 1 100 podatkovnih elemenata potrebnih u skladu s obvezama prijave.

Drugi delegirani akti očekuju se 2024. (prije datuma početka primjene EMSWe-a Uredbe) nakon izmjene Priloga i/ili skupa podataka.

Uredbom o EMSWe-u Komisiji se dodjeljuju provedbene ovlasti za utvrđivanje specifikacija za usklađene elemente MNSW-a i zajedničke usluge u okviru EMSWe-a. U tu je svrhu Komisija donijela **Provedbenu uredbu (EU) 2023/204** ([5]), koja sadržava prvi skup specifikacija i pravila za usklađene elemente MNSW-a i za tri zajedničke baze podataka u okviru EMSWe-a. Drugi **provedbeni akti** ([6]) koji će dopuniti skup specifikacija bit će doneseni 2023. i 2024.

Kako bi dopunila specifikacije za modul sučelja za prijave, Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama i uz pomoć Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA) priprema **vodič za provedbu poruka (MIG)**, u kojem se opisuje razmjena poruka između deklaranata i MNSW-a preko modula sučelja za prijave. To uključuje i poruke odgovora na potvrde i odluke nadležnih tijela nakon službenog postupka prijave. **Očekuje se da će prva stabilna verzija MIG-a biti objavljena do kraja 2023.**

Člankom 8. Uredbe o EMSWe-u Komisiji se dodjeljuju i provedbene ovlasti za sastavljanje popisa relevantnih informacija koje se ponovno rabe i dostavljaju za budućih pristajanja u luku. Nakon što se ti podaci definiraju, sustav SafeSeaNet, njegovi mehanizmi i sučelja za razmjenu podataka, uključujući potrebne sigurnosne mjere, mogu se nadograditi, a relevantna dokumentacija ažurirati ([7]).

4. ***Strategija savjetovanja s dionicima***

Komisija je tijekom svojeg pripremnog rada dužna provesti odgovarajuća savjetovanja u skladu s načelima iz Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Pri pripremi sekundarnog zakonodavstva Komisija bi trebala osigurati da se savjetovanje sa stručnjacima iz država članica i poslovnom zajednicom provodi transparentno i unaprijed.

Kako bi pripremila sekundarno zakonodavstvo i osigurala dosljedan i transparentan razvoj IT-a, Komisija će se savjetovati sa stručnjacima iz država članica (nacionalnim koordinatorima EMSWe-a i stručnjacima koje su pozvali). S obzirom na to da Uredba o EMSWe-u obuhvaća nekoliko carinskih formalnosti u okviru prijave dolaska i odlaska, Komisija će se prema potrebi savjetovati s carinskim stručnim skupinama kao što su Koordinacijska skupina za elektroničku carinu i/ili Poslovna skupina za carinu (kojima upravlja GU TAXUD). U tu se svrhu mogu organizirati zajednički sastanci s carinskim stručnim skupinama.

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/205 od 7. studenoga 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2019/1239 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s utvrđivanjem skupa podataka europskog okružja jedinstvenog pomorskog sučelja i o izmjeni njezina priloga (SL L 33, 3.2.2023., str. 24).

([5]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/204 od 28. listopada 2022. o utvrđivanju tehničkih specifikacija, standarda i postupaka za europsko okružje jedinstvenog pomorskog sučelja u skladu s Uredbom (EU) 2019/1239 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 33, 3.2.2023., str. 1).

([6]) Odredbe koje proizlaze iz članka 6. stavka 1., članka 8. stavka 5., članka 12. stavka 4., članka 13. stavka 2. i članka 17. stavka 3. Uredbe o EMSWe-u.

([7]) U skladu sa zadaćama iz točke 2.2. Priloga III. Direktivi 2002/59/EZ HLSG će odobriti izmjene *Dokumenta o kontroli sučelja i funkcija* (IFCD) i *Referentnog vodiča za razmjenu poruka SafeSeaNet XML*.

Kako bi se osigurala kontinuirana povezanost i interoperabilnost EMSWe-a i sustava EU-a za razmjenu pomorskih informacija (SafeSeaNet), Komisija će surađivati s Upravljačkom skupinom na visokoj razini za upravljanje digitalnim pomorskim sustavom i uslugama (HLSG).

Komisija će osigurati i sudjelovanje industrijskih udruženja kao promatrača u stručnim skupinama.

5. ***Raspored razvoja i ispitivanja zajedničkih komponenata i usluga***

Modul sučelja za prijave (RIM)

Komisija je u **kolovozu 2022.** u bliskoj suradnji s državama članicama objavila prvu verziju **modula sučelja za prijave** kao minimalni održivi proizvod (za potrebe početnog ispitivanja), čija je osnovna funkcija bila komunikacija između sustava.

Objavit će se nove verzije RIM-a koje će uključivati druge funkcije kako bi se osigurala potpuna usklađenost s pravnim aktom koji sadržava specifikacije o RIM-u, a koji se tek treba donijeti 2023. Državama članicama dostavit će se sva potrebna dokumentacija za integraciju RIM-a u njihove MNSW-e, uključujući strategiju s pregledom svih verzija RIM-a.

Nakon što se objavi stabilna verzija RIM-a, od država članica očekuje se da je **integriraju** u svoj MNSW. U tu se svrhu od Komisije i država članica očekuje da provedu **tehnička ispitivanja** kako bi provjerile funkcioniranje RIM-a. Države članice provode ispitivanja za povezivanje industrijskih sustava s RIM-om kako bi osigurale da mogu ispuniti obveze prijave putem RIM-a u okviru svojih MNSW-a.

Države članice provode ispitivanja i potrebnu integraciju s drugim relevantnim tijelima i sustavima Komisije radi razmjene povezanih informacija. Komisija će nacionalnim koordinatorima pružiti odgovarajuću potporu tijekom uspostave i konfiguracije RIM-a te će sa svakom državom članicom provesti potrebna ispitivanja usklađenosti i prihvatljivosti. Procijenjeno trajanje tehničkog ispitivanja RIM-a i njegove integracije u MNSW-e je **18 mjeseci**, uključujući ispitivanja s deklarantima, a počinje u prvom tromjesečju 2024.

Sustav za upravljanje pristupom i registrom korisnika EMSWe-a (URAM)

Komisija uspostavlja i stavlja na raspolaganje zajednički sustav za upravljanje pristupom i registrom korisnika. Time će se olakšati autentifikacija pošiljatelja (deklaranata i pružatelja podatkovnih usluga) koji se spajaju na modul sučelja za prijave. Kad je riječ o prekograničnoj autentifikaciji deklaranata koji žele pristupiti MNSW-ima preko svojih grafičkih korisničkih sučelja, Komisija razmatra upotrebu postojećeg okvira za eIDAS ([8]).

Specifikacije za sustav upravljanja pristupom i registrom korisnika (URAM) donijet će se zajedno sa specifikacijama za RIM. Planira se da će se usluge URAM-a koje su u skladu s tim specifikacijama razvijati i pripremiti zajedno sa stabilnom verzijom RIM-a (2023.). Time će se omogućiti potpuni ciklus ispitivanja i integracije u pogledu veza i interakcija RIM-a u okviru MNSW-a i usluga URAM-a.

Zajednička usluga adresiranja (CAS)

Donošenje specifikacija za CAS koje se zahtijevaju člankom 13. stavkom 2. Uredbe o EMSWe-u predviđeno je za treće tromjesečje 2024. Početak izrade specifikacija sa stručnim skupinama planira se 2023. Očekuje se da će se s razvojem te usluge započeti nakon izrade RIM-a i da će završiti prije datuma početka primjene Uredbe. Nakon donošenja specifikacija Komisija će utvrditi vremenski okvir za integraciju CAS-a u opće okružje za prijave.

([8]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32014R0910

Baze podataka

Specifikacije za bazu podataka o brodovima EMSWe-a, zajedničku bazu podataka o lokacijama i zajedničku bazu podataka Hazmat donesene su u Provedbenoj uredbi (EU) 2023/204. Komisija u bliskoj suradnji s EMSA-om radi na razvoju baze podataka o brodovima EMSWe-a, zajedničke baze podataka o lokacijama i zajedničke baze podataka Hazmat. Tehnička provedba tih baza podataka obuhvatit će rad na referentnom skupu podataka i vodičima za sučelje sustava (SIG) za svaku bazu podataka, nakon čega će uslijediti tehnički razvoj i integracija u državama članicama. Očekuje se da će te tri baze podataka biti izrađene i spremne za ispitivanje u državama članicama u drugoj polovini 2024.

Provedba će se u skladu s bazom sanitarnih podataka broda planirati nakon definiranja specifikacija, kako je propisano člankom 17. stavkom 3. Uredbe o EMSWe-u, u kasnijoj fazi provedbe.

Detaljan raspored

Zajedničke komponente i usluge	Osnovni scenarij								
	2023.			2024.				2025.	
	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2
Modul sučelja za prijave (RIM)									
Verzija RIM-a s validacijom pošiljatelja									
MIG – Formalnosti									
MIG – Odgovori									
Verzija RIM-a s validacijom sintakse ([9])									
Integracija i ispitivanje u državama članicama ([10])									
URAM									
Korisnički vodiči za usluge URAM-a									
Usluga validacije URAM S2S									
Središnji registar pošiljatelja									
Prijelazno razdoblje i integracija s RIM-om država članica[7]									
Zajednička usluga adresiranja (CAS)									
Izrada specifikacija									
Razvoj i ispitivanje (integracija s RIM-om)									
Baza podataka o brodovima EMSWe-a (ESD)									
Referentni skup podataka i SIG									
Razvoj središnje baze podataka									
Integracija sa sustavima država članica									
Ispitivanja za puštanje u rad									
Zajednička baza podataka o lokacijama (CLD)									
Referentni skup podataka i SIG									
Razvoj središnje baze podataka									

([9]) RIM razvijen u potpunosti u skladu sa specifikacijama o RIM-u.
([10]) Središnje usluge URAM-a bit će dostupne samo pri ispitivanju prihvatljivosti tijekom integracije s RIM-om država članica.

Zajedničke komponente i usluge		Osnovni scenarij								
		2023.			2024.				2025.	
		T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2
Integracija sa sustavima država članica										
	Ispitivanja za puštanje u rad									
Zajednička baza podataka Hazmat (CHD)										
Referentni skup podataka i SIG										
Razvoj središnje baze podataka										
Integracija sa sustavima država članica										
	Ispitivanja za puštanje u rad									
Baza sanitarnih podataka broda (SSD) ([11])										
Izrada specifikacija										

6. ***Primjena Uredbe***

Od datuma početka primjene Uredbe sve informacije potrebne za ispunjavanje obveza prijave dostavljat će se putem skupa podataka EMSWe-a i u skladu s njim. Svaka država članica osigurava službu za podršku korisnicima MNSW-a u prvih 12 mjeseci (od 15. kolovoza 2025.) i internetske stranice za podršku za vlastite MNSW-e sa strukturom kako je definirana u Prilogu III. Provedbenoj uredbi (EU) 2023/204.

Očekuje se da će provedba na nacionalnoj razini, uključujući ispitivanje, trajati sveukupno barem 18 mjeseci. S obzirom na to da je puštanje verzija RIM-a i usluga URAM-a u uporabu planirano do kraja 2023., države članice i industrija mogu započeti s provedbom i odgovarajućim ispitivanjem. Očekuje se da će se to prijelazno razdoblje, uključujući ispitivanje usklađenosti s drugim tijelima i industrijom, nastaviti tijekom 2024. i 2025. prije nego što središnje usluge postanu operativne.

Komisija će svakako u bliskoj suradnji s državama članicama nastaviti pratiti status provedbe i ostvareni napredak. Početkom 2024. će prema potrebi ponovno ocijeniti izvedivost plana i u slučaju mogućih kašnjenja iznijeti prijedloge za nastavak rada.

([11]) O sljedećim koracima odlučit će se u kasnijoj fazi.